

Підготовка та друк цього видання стали можливими завдяки щирій підтримці американського народу, наданій через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID). Зміст є відповідальністю Глобал Ком'юнітіз (Global Communities) і не обов'язково відображає точку зору USAID чи уряду Сполучених Штатів.

БЮДЖЕТ ДЛЯ ГРОМАДЯН ЛАНЧИНСЬКА ОТГ



USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE



ГРОМАДСЬКЕ
ПАРТНЕРСТВО
ЗА ПРОЗОРИ
МІСЦЕВІ БЮДЖЕТИ!



**Global
Communities**
Partners for Good

ВСТУП

Шановні мешканці Ланчинської селищної ОТГ!

Представляємо Вашій увазі брошуру «Бюджет для громадян – 2020». Дана брошура створена для того, щоб розповісти про те, як формується бюджет Ланчинської ОТГ та за якими напрямками використовуються бюджетні кошти.

Ми сподіваємось, що «Бюджет для громадян» дозволить зрозуміти, що бюджет громади – це кошти всіх жителів громади, а витрати з бюджету забезпечують, в першу чергу, основні функції органів місцевого самоврядування, покладені на них жителями громади, а кожний житель громади може долучитися до формування та виконання бюджету своєї громади.

В брошурі зазначені цифри станом на початок року до пандемії COVID-19, тому деякі плани та видатки громади можуть змінитись.

Для розвитку нашої громади важлива небайдужість та активна участь кожного з нас. Тому щиро запрошуємо вас подати свої пропозиції до бюджету нашої громади на 2021 рік! Пропозиції можна надіслати на електронну пошту 04354545@mail.gov.ua або занести до сільської ради.

Ми чекаємо на ваші пропозиції та наперед дякуємо за них!

БЮДЖЕТ ДЛЯ ГРОМАДЯН

Бюджет для громадян – це спрощена, позбавлена технічної мови презентація комплексної інформації про бюджет. Бюджет для громадян доповнюється візуалізаціями, щоб спростити розуміння складних цифр.

Основна мета бюджету для громадян – це зробити складну та технічну бюджетну інформацію доступною для широкого кола осіб.

Бюджет для громадян допомагає зрозуміти бюджет своєї громади кожному громадянину, він допомагає побачити своє місце в бюджеті, зрозуміти, що бюджет громади – це кошти всіх жителів громади, побачити, що гроші в бюджеті не з'являються нізвідки, а також зрозуміти, що витрати з бюджету не робляться лише за бажанням когось з керівників громади або групи громадян.

В той самий час, бюджет для громадян допомагає визначити можливості для впливу на формування та витрачання бюджету своєї громади.

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ

Данилюк Мар'яна Михайлівна – головний спеціаліст відділу економічного розвитку, інвестицій та фінансів - 0664523467

78455, Івано-Франківська обл., Надвірнянський район, селище Ланчин, вулиця Шкільна, 3,

Телефон: 03475 3-26-34

Електронна пошта: 04354545@mail.gov.ua

Сайт громади: <https://lanchynska-gromada.gov.ua/>

Наклад: 500 шт.

БЮДЖЕТНИЙ ЦИКЛ

Бюджет – це ключовий інструмент для управління громадою, а також втілення в життя пріоритетів та цілей розвитку громадою. Дії органу місцевого самоврядування по управлінню бюджетом громади на один рік умовно можуть бути розділені на декілька стадій і займають більше часу ніж 1 календарний рік. Період управління бюджетом на один рік називається бюджетним циклом і включає в себе 5 стадій: складання прогнозу бюджету, планування та складання проекту бюджету, розгляд проекту бюджету та його затвердження, реалізація прийнятого бюджету і, насамкінець, звітування про результати виконання бюджету за рік. Один бюджетний цикл займає більше ніж півтора календарних роки. Завершення одного бюджетного циклу фактично накладається на початок вже наступного бюджетного циклу.

Складання прогнозу бюджету. Прогноз бюджету робиться на 3 роки – плановий (тобто той, на який плануємо бюджет) і 2 наступні роки. Ці наступні роки називають прогнозними. Прогноз робиться для того, щоб розуміти, які податки та скільки їх буде збиратися в наступні 3 роки, а також на які цілі витратитимуться гроші від зібраних податків. Прогноз на наступні 3 роки оприлюднюється на сайті ради та приймається на сесії не пізніше 1 вересня.

Складання бюджету. На цій стадії загальнодержавні органи подають розрахунки міжбюджетних трансфертів, розробляються та подаються бюджетні запити. На основі поданих розрахунків міжбюджетних трансфертів та бюджетних запитів вже відбувається розробка проекту рішення про місцевий бюджет. Підготовлений попередній проект бюджету оприлюднюється на сайті ради.

Розгляд та затвердження бюджету. Попередній проект рішення про бюджет обговорюється та затверджується на засіданні постійної комісії місцевої ради, яка відповідає за питання бюджету. Далі проект рішення передається на розгляд виконавчого комітету, який також повинен його затвердити. Після цього проект бюджету розглядається та затверджується вже на сесії місцевої ради. Рішення про затвердження бюджету приймається не пізніше 25 грудня. Після прийняття рішення, а також сам бюджет, оприлюднюється на сайті ради.

Виконання бюджету. Саме на цьому етапі здійснюються всі витрати та збираються всі податки. Окрім того, протягом виконання бюджету може виникати необхідність внесення змін до нього. Всі зміни проходять окрему процедуру – від розгляду бюджетною комісією ради і до затвердження на сесії ради. Окрім того, законодавством встановлено обов'язок щоквартального звітування про виконання бюджету, що також передбачає затвердження квартальних звітів окремими рішеннями ради по завершенню кожного кварталу.

Звітування про виконання бюджету. По завершенню року, для якого виконувався бюджет, розпочинається підготовка звіту про виконання бюджету за рік. Звіт також проходить всю процедуру розгляду та затвердження в усіх інстанціях, яка завершується розглядом та затвердженням рішення місцевою радою. Затверджений звіт після затвердження оприлюднюється на сайті ради. Окрім того, бюджетне законодавство встановлює обов'язкову вимогу щодо проведення публічного звітування про виконання бюджету. Публічне представлення звіту про виконання бюджету повинно відбутись не пізніше 15 березня наступного року. Місцева рада повинна широко анонсувати захід, на якому буде представлятися звіт про виконання бюджету, серед широкої громадськості.

БЮДЖЕТНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

Місцевий бюджет – це фінансовий план громади. В ньому визначається, звідки громада буде отримувати кошти, а також на що витрачатиме. Бюджет громади формується та управляється на основі Бюджетного кодексу України. Це означає, що існують чіткі правила, звідки і в якому порядку громада отримує кошти в свій бюджет, а також куди вона може їх витратити. Бюджет, а також зміни до нього, затверджується рішенням місцевої ради.

Доходи бюджету – гроші та інші ресурси, виражені в грошах, які громада заробила сама, а також отримала від держави як для конкретних цілей, так і без конкретного призначення. Доходи бюджету формуються з податків та зборів, неподаткових надходжень (наприклад, кошти, отримані за надання адміністративних послуг, кошти, які самостійно заробили бюджетні установи, трансферти).

Видатки бюджету – кошти, що витрачаються на цілі та заходи, які заплановані в бюджеті. Видатки можуть бути поточні та капітальні.

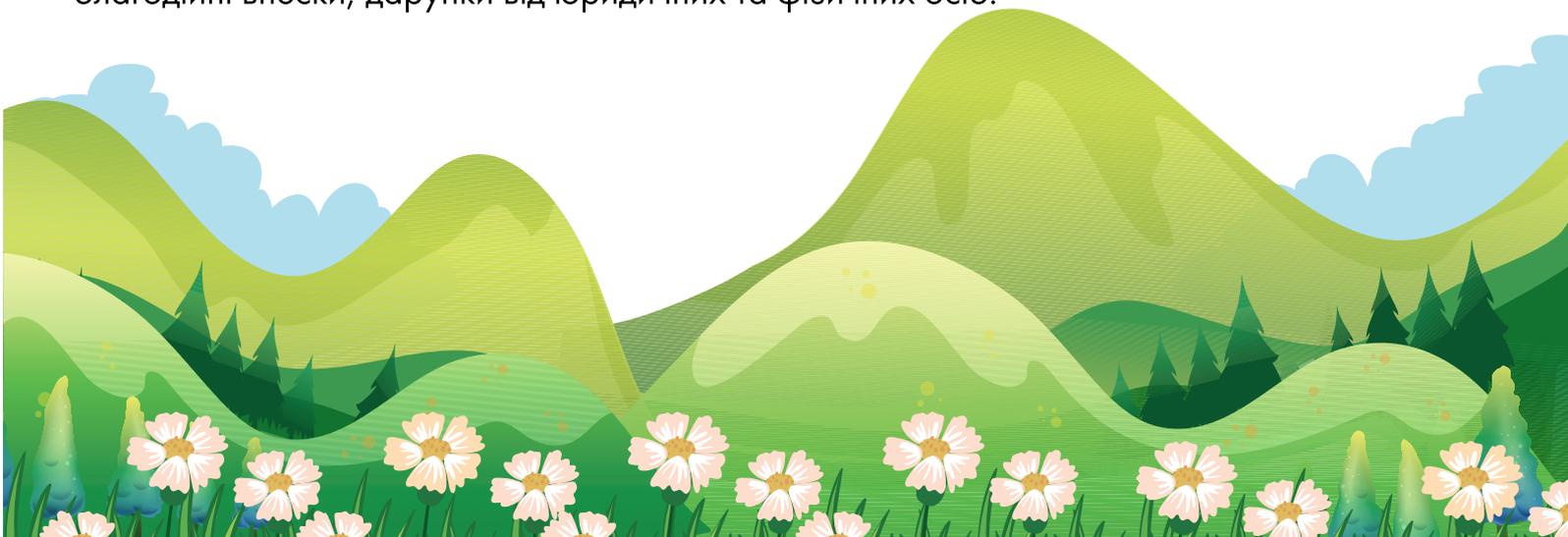
Трансферти – це кошти, які передаються з бюджетів інших рівнів до бюджету громади. До трансфертів відносяться дотації та субвенції.

Субвенції – кошти, які з державного бюджету передають місцевим бюджетам на виконання конкретних повноважень, які делеговані державою. Ці кошти можна використовувати лише за певним призначенням. Приклади субвенцій – інфраструктурна, медична, освітня. Субвенції також можуть передаватися з одного місцевого бюджету іншому. Наприклад, передача коштів обласній лікарні на лікування міських жителів – з міського в обласний бюджет.

Дотації – кошти, які виділяються з бюджету вищого рівня для того, щоб досягти рівних доходів населення у всіх населених пунктах.

Загальний фонд – це кошти, передбачені для повноцінної роботи державних установ. Кошти загального фонду витрачаються переважно на виплати заробітної плати та оплату енергоносіїв, задля утримання установ освіти (дитячі садки, школи, позашкільні заклади), культури (будинки культури, клуби, бібліотеки, музеї), медицини (ФАПи, амбулаторії), соціального захисту населення, фізичної культури і спорту (дитячо-юнацька спортивна школа, заходи та змагання різного характеру).

Спеціальний фонд – це окремий фонд, кошти якого мають цільове спрямування. Основну частину спеціального фонду формують бюджет розвитку та власні надходження установ, які вони отримують від надання послуг (від оренди приміщень, реалізації майна, харчування дітей), а також інші ресурси, наприклад, гранти від міжнародних організацій, благодійні внески, дарунки від юридичних та фізичних осіб.



БЮДЖЕТНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

Бюджет розвитку – кошти, які витрачаються на капітальне будівництво, реалізацію інвестиційних проєктів, капітальний ремонт та реконструкцію об'єктів соціально-культурної сфери і житлово-комунального господарства тощо. Тобто на будівництво, модернізацію та ремонт доріг, шкіл, садочків, амбулаторій, клубів.

Бюджетні слухання – вид громадських слухань, засідання, відкриті для всіх членів громади з метою визначення різних думок про використання наявних ресурсів політичними лідерами громади на даний момент.

Захищені статті місцевого бюджету – статті видатків місцевого бюджету, обсяг яких не може змінюватися: заробітна плата, медикаменти, харчування та енергоносії.

Інфраструктура – комплекс об'єктів соціального призначення, наприклад, дороги, мости, споруди, парки, системи водопостачання, водовідведення, вуличного освітлення та кабельні мережі.

Державне мито – плата за виписку, прописку громадян, реєстрацію шлюбів, складання заповітів, оформлення спадщини.

Податок з доходів фізичних осіб – податок, що сплачується із заробітної плати працівників.

Державний бюджет – сукупність всіх запланованих доходів і витрат держави.

Комунальне підприємство – підприємство, яке засноване на власності громади.

Освітня субвенція – кошти, які надає держава на здійснення повноважень у галузі освіти (розрахунок залежить від наповнюваності класів та середньої заробітної плати педагогічного персоналу) – заробітна плата вчителів, придбання обладнання та матеріалів для школи.

Медична субвенція – кошти, які надає держава на заклади медицини (лікарні, ФАПи, амбулаторії) (поступає на одного жителя) – заробітна плата лікарів, фельдшерів, медичних сестер і персоналу. Дана субвенція з 2018 року ділиться на первинну і вторинну: первинна – амбулаторії, ФАПи, Центри ПМСД; вторинна – лікарні міські, районні.

Інфраструктурна субвенція – кошти, надані державою на розвиток інфраструктури для ОТГ (розрахована на одного сільського жителя і на територію ОТГ). Використовується на ремонти об'єктів та будівель, які відносяться до ОТГ.



ЯК МОЖНА ВПЛИВАТИ НА БЮДЖЕТ СВОЄЇ ГРОМАДИ?



**ЛИПЕНЬ -
ВЕРЕСЕНЬ**

**СКЛАДАННЯ
ПРОГНОЗУ**

В цей час відбувається складання прогнозу бюджету на наступні 3 роки.

ЯК ДОЛУЧИТИСЬ:

- Подавати пропозиції до прогнозу бюджету в управління та відділи;
- Подавати пропозиції безпосередньо до фінвідділу. Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до прогнозу бюджету від громадян;
- Брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування прогнозом довгострокових інфраструктурних проектів.



**ТРАВЕНЬ -
ЖОВТЕНЬ**

**СКЛАДАННЯ
БЮДЖЕТУ**

В цей час відбувається складання бюджету на наступний рік.

ЯК ДОЛУЧИТИСЬ:

- Подавати пропозиції до бюджету депутатам;
- Подавати пропозиції безпосередньо до місцевої ради. Місцева рада також сама може організувати процес збору пропозицій до бюджету від громадян;
- Брати участь в експертних групах, дорадчих органах, наприклад, з питань врахування бюджетом гендерних аспектів.



**ЛИСТОПАД -
25 ГРУДНЯ**

**РОЗГЛЯД ТА
ПРИЙНЯТТЯ**

В цей час попередній проект проходить узгодження та обговорення, під час кожного з яких до бюджету можуть вноситись певні незначні зміни.

ЯК ДОЛУЧИТИСЬ:

- Взяти участь в бюджетних слуханнях та висловлювати свої пропозиції до проекту бюджету. Слухання може ініціювати рада або громадяни самостійно;
- Відвідувати засідання бюджетної комісії, виконавчого комітету та сесії ради;
- Допомогати фінансистам в створенні бюджету для громадян;
- Сприяти поширенню прийнятого рішення про бюджет, а також бюджету для громадян.



**СІЧЕНЬ -
ГРУДЕНЬ**

**ВИКОНАННЯ
БЮДЖЕТУ**

В цей час відбуваються закупівлі, фінансується робота бюджетних установ і організацій, збираються податки. За потреби вносяться зміни до бюджету.

ЯК ДОЛУЧИТИСЬ:

- Подати проект на конкурс бюджету участі. Приймати участь в кампаніях агітації за проекти бюджету участі та голосувати за проекти бюджету участі;
- Ініціювати громадський моніторинг виконання бюджету;
- Відвідувати засідання бюджетної комісії та сесій селищної ради.
- Відвідувати засідання бюджетної комісії та сесій селищної ради, на яких розглядаються бюджетні питання.



**СІЧЕНЬ -
15 БЕРЕЗНЯ**

ЗВІТУВАННЯ

Вже по завершенню календарного року розпочинається етап звітування про виконання бюджету за рік.

ЯК ДОЛУЧИТИСЬ:

- Взяти участь в обговоренні звіту про виконання бюджету під час його публічного представлення;
- Відвідати сесії, на яких звіт про виконання бюджету затверджується;
- Ініціювати громадський аудит виконаного бюджету: як по окремих напрямках (наприклад, щодо гендерної орієнтованості чи освіти), так і всього бюджету в цілому.

БЮДЖЕТ ГРОМАДИ

ЗВІДКИ І КУДИ ІДУТЬ ГРОШІ В ОТГ

62 152,3 тис.грн

49 667,2 тис.грн **ТРАНСФЕРТИ З ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ**



Базова дотація
17 252,2 тис.грн



Додаткова дотація
3 685,9 тис.грн



Субвенція з місцевого бюджету за рахунок залишку коштів освітньої субвенції
305 тис.грн



Освітня субвенція
25 116,9 тис.грн



Субвенція з місцевого бюджету на реалізацію заходів, спрямованих на розвиток системи охорони здоров'я у сільській місцевості
500 тис.грн



Медична субвенція
1 974,3 тис.грн



Субвенція на надання підтримки особам з особливими освітніми потребами
94,7 тис.грн



Інші субвенції
738,2 тис.грн

Освіта - 42 020,4 тис.грн
Управління громадою - 8 829,7 тис.грн
Економічна діяльність - 3 126,7 тис.грн
Культура та мистецтво - 2 487,8 тис.грн
Міжбюджетні трансферти - 1 462,1 тис.грн
Видатки на утримання пожежної команди - 1 207,5 тис.грн
Охорона здоров'я - 1 042,3 тис.грн
ЖКГ - 550 тис.грн
Соціальний захист - 500 тис.грн
Інші - 810,2 тис.грн

ВСЬОГО - 62 152,3 тис.грн

ВИДАТКИ ГРОМАДИ

Основною частиною надходжень до бюджету Ланчинської ОТГ є кошти з державного бюджету, які надходять у вигляді субвенцій для забезпечення потреб громади в освіті, медицині, створенні або ремонті об'єктів інфраструктури. До бюджету Ланчинської ОТГ у 2020 році надійшло близько 49,7 мільйона гривень. Найважливішими джерелами формування власних доходів бюджету Ланчинської ОТГ (близько 12,5 мільйона гривень) є надходження від сплати податків за землю, податок з доходів фізичних осіб, а також акцизний збір. Ці кошти сплачують мешканці громади, таким чином формуючи частину бюджету. Окрім того, бюджет громади формують місцеві податки і збори, трансферти з державного та інших місцевих бюджетів – кошти, що надходять з бюджету держави для забезпечення освітніх та медичних потреб громади, а також на створення нових об'єктів чи їх ремонт.



ЛАНЧИН

ДОБРОТІВ

ВИШНІВЦІ

ГЛИНКИ

СЕРЕДНІЙ
МАЙДАН

ВЛАСНІ ДОХОДИ **12 485,1** тис.грн



Податок на доходи фізичних осіб

6 400
тис.грн



Єдиний податок

1 595
тис.грн



Податок на прибуток

4
тис.грн



Акцизний податок

693,6
тис.грн



Екологічний податок

6
тис.грн



Рентна плата

120
тис.грн



Доходи від власності

10
тис.грн



Адміністративні збори та платежі

43
тис.грн



Власні надходження бюджетних установ

440
тис.грн



Податок на майно

1 580
тис.грн



Доходи від операцій з капіталом

1 333,5
тис.грн



Інше

10
тис.грн

КУДИ ІДУТЬ ГРОШІ З БЮДЖЕТУ?

Найбільші видатки з бюджету Ланчинської громади виділяються на утримання бюджетних установ. На заклади освіти у 2020 році буде витрачено понад 42 мільйони гривень, на утримання апарату ради – 8,8 мільйона гривень, на культуру – 2,4 мільйона гривень, на медицину – 1,04 мільйона гривень. Значна частина видатків бюджету спрямована на розвиток інфраструктури та покращення благоустрою об'єднаної територіальної громади.

НАЙБІЛЬШІ ВИДАТКИ З БЮДЖЕТУ



ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я

* видатки розраховано на 1 квартал

2 226,9
тис.грн

669,8

тис.грн

Оплата
праці

80

тис.грн

Оплата
енергоносіїв

1 184,6

тис.грн

Передача
міжбюджетного
трансферту
Надвірнянській
ЦРЛ

292,5

тис.грн

Інші
видатки



ОСВІТА

42 020,4
тис.грн

37 977,1

тис.грн

Оплата
праці

2 387

тис.грн

Оплата
енергоносіїв

1 656,3

тис.грн

Інші
видатки



УПРАВЛІННЯ ГРОМАДОЮ

8 829,7
тис.грн

7 881,2

тис.грн

Оплата
праці

260

тис.грн

Оплата
енергоносіїв

688,5

тис.грн

Інші
видатки



КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО

2 487,8
тис.грн

2 096,8

тис.грн

Оплата
праці

145

тис.грн

Оплата
енергоносіїв

246

тис.грн

Інші
видатки



ВИДАТКИ НА ОСВІТУ

ЛАНЧИНСЬКИЙ ЛІЦЕЙ ІМ. Ю.ШКРУМЕЛЯКА



Видатки на заклад

13 231,8
тис.грн



Кількість учнів

643



Видатки на зарплату

11 605
тис.грн



Комунальні послуги

1 150
тис.грн



Видатки на одного учня

20,6
тис.грн



Інші

476,8
тис.грн

СЕРЕДНЬОМАЙДАНСЬКИЙ ЛІЦЕЙ



Видатки на заклад

4 992
тис.грн



Кількість учнів

80



Видатки на зарплату

4 755
тис.грн



Комунальні послуги

195
тис.грн



Видатки на одного учня

62,4
тис.грн



Інші

42
тис.грн

ЛАНЧИНСЬКА ГІМНАЗІЯ



Видатки на заклад

7 625,8
тис.грн



Кількість учнів

307



Видатки на зарплату

7 108,8
тис.грн



Комунальні послуги

290
тис.грн



Видатки на одного учня

24,8
тис.грн



Інші

227
тис.грн

ВИДАТКИ НА ОСВІТУ

ДОБРОТІВСЬКА ГІМНАЗІЯ



Видатки на заклад

8 225
тис.грн



Кількість учнів

280



Видатки на зарплату

7 610
тис.грн



Комунальні послуги

325
тис.грн



Видатки на одного учня

29,4
тис.грн



Інші

290
тис.грн

ЛАНЧИНСЬКИЙ ЗДО "РОМАШКА"



Видатки на заклад

4 352,3
тис.грн



Кількість вихованців

159



Видатки на зарплату

3 460,8
тис.грн



Комунальні послуги

355
тис.грн



Видатки на одного вихованця

27,3
тис.грн



Інші

536,5
тис.грн

ЦЕНТР ТВОРЧОСТІ ДІТЕЙ ТА ЮНАЦТВА



Видатки на заклад

947,5
тис.грн



Кількість учнів

360



Видатки на зарплату

915
тис.грн



Комунальні послуги

13
тис.грн



Видатки на одного учня

2,6
тис.грн



Інші

19,5
тис.грн

ВИДАТКИ НА ОСВІТУ

ЛАНЧИНСЬКА ДИТЯЧА МУЗИЧНА ШКОЛА



Видатки на
заклад

2 596
тис.грн



Кількість
учнів

139



Видатки на
зарплату

2 522,5
тис.грн



Комунальні
послуги

59
тис.грн



Видатки на
одного учня

18,7
тис.грн



Інші

14,5
тис.грн



БЮДЖЕТ РОЗВИТКУ ГРОМАДИ

Для економічного розвитку Ланчинської об'єднаної територіальної громади необхідна розвинута інфраструктура. Основним стримуючим фактором залучення інвестицій у громаду є поганий стан інфраструктури, оскільки інвестору потрібно буде вкладати зайві кошти. Виходячи з цього, вибрано основні завдання для покращення інфраструктури громади: поточний та капітальний ремонт доріг, капітальний ремонт та поточний ремонт будівель комунальної власності, реконструкція, капітальний та поточний ремонт приміщень закладів освіти, медицини, культури, облагородження стадіонів, спортивних залів, майданчиків та інших об'єктів спортивної інфраструктури, реконструкція та ремонт вуличного освітлення.

У 2020 році з бюджету розвитку будуть профінансовані наступні роботи:

358,2
тис.грн



Спорудження вежі в с.Добротів

3 151,5
тис.грн

(внесок громади 1 251,5) (внесок громади 428) (внесок громади 45,9) (внесок громади 86)



Підвищення якості доріг місцевого значення

1 408
тис.грн



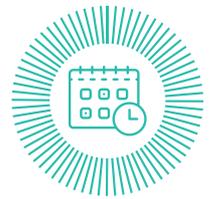
Реконструкція місцевого ринку

301,7
тис.грн



Облаштування молодіжного простору

819,3
тис.грн



Створення документації з просторового планування території

330
тис.грн



Капітальний ремонт зовнішнього освітлення

500
тис.грн



Реконструкція спортивного майданчика в с.Добротів

130
тис.грн



Реконструкція з добудовою туалетів Ланчинської гімназії

175
тис.грн



Реконструкція з добудовою туалетів Добротівської гімназії

ДЛЯ НОТАТОК